

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspondenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart vias e sendas da viandar (LVS)

dals 4 d'october 1985 (Versiun dal 1. da favrer 1996)

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra, sa basond sin l'art. 37^{quater} da la Constituziun federala¹, suenter avoir gi invista d'ina missiva dal Cussegl federal dals 26 da settember 1983², concluda:

1. secziun: Intent e noziuns

Art. 1 Intent

Questa lescha ha l'intent da planisar, da stabilir e da mantegnair ina rait da vias e sendas da viandar ch'èn colliadas ina cun l'autra.

Art. 2 Raits da vias per peduns

¹ Las raits da vias per peduns èn colliaziuns da traffic per ils peduns ed èn situadas per regla entaifer il territori d'abitadi.

² Ellas cumpiglian sendas, zonas da peduns, vias abitablas e stabiliments sumegliants ch'èn colliads in cun l'auter en moda convegnenta. Ils passapes e las strivlas melnas pon servir sco elements da colliaziun.

³ Las raits da vias per peduns rendan accessibels e collian spezialmain zonas d'abitar, plazzas da lavur, scolinas e scolas, fermadas dal traffic public, stabiliments publics, stabiliments da recreaziun sco er negozis.

Art. 3 Raits da sendas da viandar

¹ Las raits da sendas da viandar servan en emprima lingia a la recreaziun ed èn situadas per regla ordaifer il territori d'abitadi.

AS 1986 2506

¹ [AS 1979 678]

² BBi 1983 IV I

² Ellas cumpiglian sendas da viandar ch'èn colliadas ina cun l'otra en moda cunvegna. Atras sendas, parts da raits da vias per peduns e vias cun pauc traffic pon servir sco elements da colliaziun. Trajects da vias istoricas ston sche pussaivel vegnir integrads.

³ Las raits da sendas da viandar rendan accessibels en spezial territoris ch'èn adattads per la recreaziun, bellas cuntradas (puncts da vista, rivas e.u.v.), attracziuns culturalas, fermadas dal traffic public sco er indrizz turistics.

2. secziun: Planisaziun, stabiliment e mantegniment

Art. 4 Planisaziun

¹ Ils chantuns procuran che:

- a. las raits da vias e sendas da viandar existentas e previsas vegnian determinadas en plans;
- b. ils plans vegnian controllads periodicamain ed adattads, sche quai è necessari.

² Els fixeschan ils effects giuridics dals plans e reglan la procedura per relaschar e per midar tals.

³ Las personas pertutgadas sco er las organisaziuns ed ils servetschs federals interessads ston vegnir integrads en la planisaziun.

Art. 5 Coordinaziun

Ils chantuns coordineschan lur raits da vias e sendas da viandar cun quellas dals chantuns vischins sco er cun las activitads dals chantuns e da la Confederaziun, che han in effect sin la planisaziun dal territori.

Art. 6 Stabiliment e mantegniment

¹ Ils chantuns procuran:

- a. ch'i vegnian stabilidas, mantegnidas e signalisadas vias e sendas da viandar;
- b. che questas sendas possian vegnir duvradas libramain e tant sco pussaivel senza privel;
- c. che l'access public saja garanti giuridicamain.

² Per ademplir lur ulteriuras incumbensas tegnan els quint da las raits da vias e sendas da viandar.

Art. 7 Remplazzament

¹ Sche las raits da vias e sendas da viandar ch'èn cuntegnidas en ils plans u parts da quellas vegnan abolidas, sto – resguardond las relaziuns localas – vegnir purschi in remplazzament adequat cun sendas existentas u cun sendas che ston vegnir stabilidas da nov.

- ² Vias e sendas da viandar ston vegnir remplazzadas en spezial, sch'ellas:
- a. n'èn betg pli accessiblas libramain;
  - b. vegnan stgavadas, cuvidas u interruttas en outra moda e maniera;
  - c. han fitg bler traffic sin in traject pli grond u vegnan avertas per il traffic general da vehichels;
  - d. survegnan sin trajects pli gronds ina cuvida che n'è betg adattada per ils peduns.
- ³ Ils chantuns reglan per lur territori la procedura per abolir sendas e fixeschan, tgi ch'è obligà da procurar per in remplazzament.

Art. 8 Cooperaziun d'organisaziuns spezializadas privatas

¹ La Confederaziun ed ils chantuns engaschan organisaziuns privatas per planisar, per stabilir e per mantegnair las raits da vias e sendas da viandar (organisaziuns spezializadas privatas). Quellas promovon cunzunt las raits da vias e sendas da viandar.

² Els pon delegar singulas incumbensas a las organisaziuns spezializadas privatas.

Art. 9 Prender resguard d'auters interess

La Confederaziun ed ils chantuns resguardan er ils interess da l'agricultura, da l'economia forestala, da la protecziun da la natira e da la patria sco er da la defensiun naziunala.

3. secziun: Incumbensas spezialas da la Confederaziun

Art. 10 En l'agen champ da cumpetenzza

¹ Cun ademplir lur incumbensas resguardan ils servetschs federals las raits da vias e sendas da viandar ch'èn cuntegnidas en ils plans tenor l'artitgel 4 u procuran per in remplazzament adequat, cun:

- a. planisar e stabilir correspondentamain agens edifizis e stabiliments;
- b. emetter concessiuns e permissiuns mo sut cundiziuns e pretensiuns ubain cun las refusar;
- c. conceder contribuziuns mo cundiziunadamain ubain cun las refusar.

² Ils custs che resultan, sch'i ston vegnir resguardadas raits da vias e sendas da viandar u sche parts da quellas ston vegnir remplazzadas, vegnan mess a quint al credit per l'object respectiv ubain vegnan subvenziunads per la medema tariffa da contribuziun sco ils ulteriurs custs da l'object.

Art. 11 Cussegliaziun dals chantuns

La Confederaziun po gidar ils chantuns a planisar, a stabilir ed a mantegnair sco er a remplazzar raits da vias e sendas da viandar, e quai cun ina cussegliaziun professiunala e cun procurar la documentaziun correspudenta.

Art. 12 Sustegn per las organisaziuns spezialisadas privatas

La Confederaziun po pajar contribuziuns ad organisaziuns spezialisadas privatas d'impurtanza naziunala per lur activitads tenor l'artitel 8.

4. secziun: Organisaziun e protecziun giuridica**Art. 13** Posts spezialisads

Ils chantuns designeschan lur posts spezialisads per vias e sendas da viandar.

Art. 14 Dretg da far recurs

¹ En proceduras federalas e chantunalas èn – independentamain da las ulteriuras disposiziuns processualas – autorisadas da far recurs er:

- a. las vischnancas, sche lur territori è pertutgà;
- b. las organisaziuns spezialisadas d'impurtanza naziunala ch'èn reconuschidas dal Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun³

⁴.

² Il dretg da far recurs cunter disposiziuns d'autoritads federalas han er ils chantuns.

³ Sch'igl exista en ina procedura in dretg da far recurs tenor l'alineia 1, communitgescha l'autorità sia disposiziun a las vischnancas ed a las organisaziuns spezialisadas en scrit u tras la publicaziun en il Fegl uffizial federal ubain en l'organ da publicaziun chantunal. Las vischnancas e las organisaziuns che n'han betg fatg recurs pon sa participar a l'ulteriur andament da la procedura mo pli sco partida, sche la disposiziun vegn midada a favur d'ina outra partida, uschia ch'ella chaschuna in pregiudizi per talas.⁵

⁴ Sch'il dretg federal u il dretg chantunal prevesa ch'i vegnia realisada ina procedura da protesta avant che relaschar la disposiziun, han las vischnancas e las organisaziuns il dretg da far recurs mo, sch'ellas èn sa participadas sco partida a questa procedura da protesta. En quest cas sto la dumonda vegnir publicgada tenor las prescripziuns da l'alineia 3.⁶

³ La designaziun da l'unitad administrativa è vegnida adattada, applitgond l'art. 4a da la O dals 15 da zer. 1998 davart las publicaziuns uffizialas (SR 170.512.1).

⁴ Guardar l'art. 1 da la O dal DFI dals 16 d'avr. 1993 (SR 704.5).

⁵ Integrà tras la cifra II 2 da la LF dals 24 da mars 1995, en vigur dapi il 1. da favr. 1996 (AS 1996 214 223; BBl 1991 III 1121).

⁶ Integrà tras la cifra II 2 da la LF dals 24 da mars 1995, en vigur dapi il 1. da favr. 1996 (AS 1996 214 223; BBl 1991 III 1121).

⁵ Sch'il project vegn tractà en la procedura tenor la Lescha federala dal 20 da zer. 1930⁷ davart l'expropriaziun, n'è l'aleina 3 betg applitgabel.⁸

5. secziun: Disposiziuns finalas

Art. 15 Termin per far ils plans

¹ Ils chantuns procuran ch'ils plans tenor l'artitgel 4 aleina 1 vegnian fatgs entaifer 3 onns suenter che questa lescha è entrada en vigur.

² En cas excepziunals po il Cussegl federal prolungar quest termin per singuls territoris.

Art. 16 Disposiziuns transitoricas

¹ Las regenzas chantunales designeschan las raits da vias e sendas da viandar, per las qualas vegn applitgada questa lescha, fin ch'ils plans tenor l'artitgel 4 aleina 1 entran en vigur. La designaziun è lianta per tut las autoritads federalas e chantunales.

² Uscheditg ch'il dretg chantunal na designescha betg in'otra autoritad cumpetenta, pon las regenzas chantunales fixar ulteriuras regulaziuns provisoricas.

Art. 17 Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur: 1. da schaner 1987⁹

⁷ SR 711

⁸ Integrà tras la cifra II 2 da la LF dals 24 da mars 1995, en vigur dapi il 1. da favr. 1996 (AS 1996 214 223; BBl 1991 III 1121).

⁹ COCF dals 26 da nov. 1986.

